

om den højtærede Minister vilde sætte den Begrænsning, at der ikke maa udstedes Tidsfæste og Livsfæste:

I Tilslutning til, hvad jeg sagde foreleden, maa jeg bemærke, at som Lovforslaget foreligger, er der 2 Veje at gaa. Den ene er det fri Ejes Vej, den anden er Arvefæste. Der bør ingen tredie Vej være. For det fri Ejes Vej vil det være naturligt at bruge Foreninger. Thi jo mere jeg overvejer disse Foreninger, desto mere ser jeg, at de ville have vanskeligt ved at udstykke til Arvefæste, al den Stund de ere ganske kortvarige. Det er rigtigt, at det er farligt at gøre en saadan Forening til Godsherre. For det første har den ikke nogen lang Levetid; den er dannet for at udstykke, og naar Udstykningen er forbi, vil den i sin egen Interesse se at trække saa mange Penge som muligt ud af det igen. Jeg tror ikke, at disse Foreninger ville gøre noget som helst for Fæstet. De ville gøre Udstykning til fri Ejendom til deres Opgave. Jeg tror ikke, at en eneste Forening — medmindre det skulde være en Institution som Husmandsforeningerne, der konstituere sig som Forening med dette for Øje — dannet paa den Maade, som Lovforslaget forudsætter, kan indlade sig paa nogen Art Fæste. Derfor mener jeg, at naar man overhovedet vil prøve Fæste, bør man gaa den Vej at lade Kommunerne træde til. Men Kommunerne bør naturligvis ikke — deri er jeg enig med det ærede Medlem for Skive (Carl Hansen) — konkurrere med de private Foreninger i Udstykning til frit Eje, men kun kaldes til, naar de have deres særlige socialpolitiske Opgave, nemlig at udstykke til Arvefæste. Jeg vilde derfor være meget glad, hvis den højtærede Minister og den ærede Ordfører for Udvalget vilde gøre denne Indrømmelse, at de vilde affatte § 15 saaledes, at Kommunen kun traadte til, naar den ønskede at gennemføre Arvefæste. Saa kan det for mig gerne være Arvefæste med eller uden Ret til at sælge og pantsætte, om jeg end selvfølgelig foretrækker det sidste.

Endelig maa jeg med Hensyn til den sidste Del af mit sidste Ændringsforslag om Nødvendigheden af, at Fæstekontrakterne bekræftes af Landbrugsministeriet, bede den højtærede Minister og den ærede Ordfører, inden jeg kan imødekomme dem og tage min Ændring tilbage, love mig, at de ville tage denne Sag under meget nøje og velvillig Overvejelse i Udvalget.

Jeg anser det for aldeles nødvendigt. Det er yderligere i Dag blevet bekræftet fra samme Side som i Gaar, at man venter, at de Fæstekontrakter, som blive sluttede af Foreninger eller Kommuner, ville være daarlige, og at man vil gøre meget sørgelige Erfaringer i den Henseende. Jeg synes, at Landbrugsministeriet, som dog sidder for at gøre Gavn, bør være villigt til at forhindre, at disse Statsmidler udelukkende bruges paa en Maade, som kan være til Skade for de Fæster, man vil lave gennem denne Lov. Det staar derfor for mig som ganske nødvendigt, hvis man overhovedet gaar til Fæste, at Kontrakterne blive bekræftede af Ministeriet. Denne sidste Ændring fastholder jeg altsaa, og jeg beder den højtærede Minister og den højtærede Ordfører tage den under meget velvillig Overvejelse.

Den ærede Ordfører var saa elskværdig at sige, at min Optræden i denne Sag udelukkende, kunde han forstaa, skyldtes Interesse for Sagen, og at der ikke var Politik deri. Deri har han fuldstændig Ret; jeg har desværre ingen Husmænd i Københavns 4de Valgekreds. Der var, som sagt, ikke Spor af Politik i min Optræden, og derfor skulde jeg belønnes. Den ærede Ordfører var saa elskværdig at sige til mig: Nu skulle vi nok tage det under Overvejelse, men, tilføjer han, der kommer neppe noget ud af den Overvejelse. Jeg tror, det er et meget daarlig pædagogisk Princip at sige til et Barn: Du har været artig, Du skal faa en Kringle, og saa dog ikke give ham den — altsaa, han tror, han skal have en Kringle, men han faar den ikke alligevel. Jeg beder den højtærede Ordfører være lidt mere positiv og love, at han i alt Fald vil tage den Ændring — i hvilken Form det nu bliver —, at Landbrugsministeriet kommer til at bekræfte de Kontrakter, der udarbejdes af de udstykkende Foreninger eller Myndigheder. Jeg taler i denne Sag, som jeg tillod mig at sige, med Alvor, men ogsaa med en vis Sikkerhed, fordi jeg tror, at i det Øjeblik vi faa tilstrækkelig mange Smaaejendomme, hvor Ejendommen vel at mærke ikke er for lille, og hvor der paa den ene Side er Sikkerhed for Ejeren for, at han faar sit fulde Udbytte, og for at hans Søn ogsaa kan faa Udbytte af hans Arbejde, og paa den anden Side derigenem, at man har frataget ham Retten til at sælge og pantsætte, ogsaa Sikkerhed for, at han ikke kommer under Konjunkturernes og Risikoens Hjul, kan der gøres